

dirigits a moure la sensibilitat pública en favor de l'hospitalització dels cancerosos.

Tots els que participàrem en aquelles conferències tenim la impressió de què fèiem una feina útil. El Prof. Peyrí em deia que havia vist, immediatament després de donades, un augment de consultants per lesions precanceroses i fins i tot per coses que res tenien a veure amb el càncer. Idèntica observació vareig fer jo al meu Servei. Ara, que ja fa temps que no n'ha estat donada cap i que en els diaris no hi surt cap referència, disminueix el nombre de malalts que consulten per precàncer i els cancerosos ariben en pitjor estat. L'operabilitat per càncer del coll uterí que l'any 1931 fou de 42 % en el nostre Servei, minva a 37'50 % l'any 1932; aquest any creiem que resultarà encara més baixa.

Aquestes dades proven la gran utilitat de les conferències d'educació popular quan són donades com cal. Convindria, doncs insistir en la seva celebració en el major nombre possible de pobles ed Catalunya per a lo qual es podria comptar amb la col·laboració de molts metges competents que ja s'han ofert i amb la dels estudiants dels darrers anys que voluntariament s'oferrissin, podrien ésser convocats a fi de què alligonats per persones expertes es fessin ben capassos dels punts principals a tocar en la campanya sanitària i patriòtica d'educació dels seus conciutadans. Aquestes conferències haurien d'ésser ilustrades objectivament i amb aquest fi es podrien formar unes col·leccions de diapositives i un petit Museu ambulant de motlletges en el que hi tinguessin cabuda predominant els estats precancerosos. Resultaria també útil adquirir una cffpia d'una pel·lícula editada ja damunt d'aquest tema i que des de Bucarest ens fou oferta per persona solvent, a la que caldria, naturalment, posar-l'hi en català les inscripcions.

A les conferències podria repartir'shi la Cartilla del Càncer editada per l'A. i L. o altre document similar, millor si fos il·lustrat amb uns quants gràfics escollit.

El Dr. E. Ribes, President aleshores de la Lliga Catalana contra el Càncer i el que subscriu, havíem gestionat del Círcol Artístic que presidia el Sr. Cardunets, que un artista de bona voluntat volgués col·laborar a la lluita anticancerosa i ens fes un cartell. No va semblar-li al Sr. Cardunets, en aquell moment, que fos possible obtenir-ho sense retribució i nosaltres, que tot ho fèiem de

franc i no comptàvem amb fons de cap mena, no la vàrem poder oferir. No sembla, però, que hagués d'ésser molt gravós per als cabals públics, premiar i editar un Cartell amb la finalitat de fer entrar pels ulls la necessitat d'estar amatents enfront del perill i de confiar-se exclusivament als entesos, defugint en aquests cartells i en totes les manifestacions de la campanya, els aspectes terrorífics.

L'edició d'uns fullets volants, a posta per a ésser llançats profusament en grans reunions (mercats, festes majors, aplecs, etc.), encapçalats amb el títol "Lluita Anticancerosa" i contenint alguna màxima breu, tal com "Malfieu-vos dels curandars", "Les taques blanques i llagues a la boca són molt perilloses", "Cal que la dona tingui cura de si mateixa i no retardi la consulta al metge", etc., sembla ésser molt convenient.

La Premsa pot i ha de col·laborar en la lluita i ho ha fet sempre a casa nostra amb generositat exemplar, publicant anuncis i referències de conferències, articles de divulgació, peticions de donatius, etc. Caldria, però, encara, evitar que publiqués, com ha succeït mantes vegades, textos desorientadors, alarmants o simplement de sensibleria carrinclona. Altres cops ha servit d'anunci a tractament sense base científica demostrada sempre ineficaços i sovint de responsabilitat criminal, perquè fan perdre als començos l'oportunitat per a la curació. Quan aquestes publicacions perjudicials han estat en forma de gacetilles o d'articles no pagats, una senzilla consulta a un control solvent, que és molt convenient instaurar, hauria pogut evitar l'estrall. Quan es tracta d'anuncis a tant la ratlla, no és a la premsa sinó a una legislació adient a qui cal demanar el remei.

Les estacions catalanes de Ràdio podrien contribuir moltíssim a l'èxit de la campanya anticancerosa, inc'oent de tant en tant en els seus programes alguna conferència a càrrec de persones autoritzades i els Cinemes podrien ajudar-hi projectant alguna màxima anticancerosa.

Aquesta breu ressenya del que s'ha fet del que al nostre entendre cal fer en qüestió d'educació social, ens permet deduir fàcilment ço que sembla oportú atribuir al Departament de Sanitat de la Generalitat, en aquest aspecte. Caldria, en primer lloc crear dintre del Departament, una Secció de Lluita Anticancerosa que immediatament organitzaria la Lliga Catalana contra el Càncer,